

Istungidokument

B10-0173/2024

20.11.2024

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 136 lõikele 2

mis käsitleb nõukogu soovitusi suitsu- ja aerosoolivaba keskkonna kohta
(2024/2911(RSP))

Vlad Vasile-Voiculescu
fraktsiooni Renew nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon, mis käsitleb nõukogu soovitus suitsu- ja aerosoolivaba keskkonna kohta (2024/2911(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 168,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/40/EL tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ¹ (tubakatoodete direktiiv),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrust (EL) 2021/522, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm (programm „EL tervise heaks“) ajavahemikuks 2021–2027 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014²,
- võttes arvesse oma 26. novembri 2009. aasta resolutsiooni suitsuvaba keskkonna kohta³,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2022. aasta resolutsiooni vähktõvevastase võitluse tugevdamise kohta Euroopas – ulatusliku ja koordineeritud strateegia suunas⁴,
- võttes arvesse 23. novembri 2022. aasta resolutsiooni ELis diabeedi ennetamise, kontrolli all hoidmise ja parema ravimise ning ülemaailmse diabeedipäeva kohta⁵,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2023. aasta resolutsiooni mittenaakkuslike haiguste kohta⁶,
- võttes arvesse komisjoni 3. veebruari 2021. aasta teatist „Euroopa vähktõvevastase võitluse kava“ (COM(2021)0044),
- võttes arvesse komisjoni 17. septembri 2024. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu soovitus suitsu- ja aerosoolivaba keskkonna kohta, millega asendatakse nõukogu soovitus 2009/C 296/02 (COM(2024)0055),
- võttes arvesse komisjoni 2021. aasta detsembris käivitatud algatust „Koos oleme tervemad“, mis käsitleb mittenaakkuslikke haigusi,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmäärke, eriti kestliku arengu 3. eesmärki, milleks on tagada hea tervis ja heaolu,

¹ ELT L 127, 29.4.2014, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/40/oj>.

² ELT L 107, 26.3.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

³ ELT C 285E, 21.10.2010, lk 63.

⁴ ELT C 342, 6.9.2022, lk 109.

⁵ ELT C 167, 11.5.2023, lk 36.

⁶ ELT C, C/2024/4171, 2.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4171/oj>.

- võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) 21. mai 2003. aasta tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni („WHO raamkonventsioon“),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 2,
- A. arvestades, et tubakaepideemia on üks suurimaid ohte rahvastiku tervisele, millega maailm on kunagi kokku puutunud ja mille tagajärjel sureb maailmas igal aastal üle 8 miljoni inimese⁷;
- B. arvestades, et uute ja esilekerkivate tubaka-, nikotiini- ja nikotiinivabade toodete, näiteks elektrooniliste sigarettide (e-sigaretid) ja kuumutatavate tubakatoodete turg ja kasutamine kasvab kiiresti⁸;
- C. arvestades, et teisene tubakasuits põhjustab enneaegseid surmajuhtumeid ja suurendab paljude mittenakkuslike haiguste, sealhulgas vähktõve, südame-veresoonkonna haiguste ja hingamisteede krooniliste haiguste tekkimise ohtu; arvestades, et uutest ja esilekerkivatest toodetest pärit aerosoolid tekitavad peeneid ja ülipeeneid osakesi, mis kujutavad endast terviseriski mitte ainult kasutajale, vaid ka kõrvalistele isikutele;
- D. arvestades, et uued ja esilekerkivad tooted, mis eraldavad aerosoole, sisaldavad teadaolevalt mürgiste ja kantserogeensete omadustega ohtlikke keemilisi aineid, nagu formaldehüüd, atsetaldehüüd ja akroleiin^{9,10};
- E. arvestades, et suitsetamine kahjustab organismis peaaegu kõiki elundeid ja põhjustab mitmeid haigusi, sealhulgas vähktõbe, südamehaigusi, insulte, kopsuhaigusi, 2. tüüpi diabeeti ja kroonilist obstruktiivset kopsuhaigust;
- F. arvestades, et teisene tubakasuits ja aerosooliga kokkupuude mõjutab ebaproportsionaalselt haavatavaid elanikkonnarühmi, sealhulgas lapsi, rasedaid ja eakaid;
- G. arvestades, et Euroopa vähitõrje tegevuskavas seati eesmärk luua 2040. aastaks tubakavaba põlvkond ja tagada, et 2040. aastaks tarbib tubakat vähem kui 5 % elanikkonnast; arvestades, et suitsuvaba keskkonna laiendamine on juba aidanud kaasa nii suremuse kui ka haigestumuse määra paranemisele;
- H. arvestades, et eurooplaste suhtumist tubaka- ja seonduvatesse toodetesse käsitleva

⁷ WHO, „Tobacco fact sheet“ (Tubaka teabeleht), 2020, <https://www.who.int/docs/default-source/campaigns-and-initiatives/world-no-tobacco-day-2020/wntd-tobacco-fact-sheet.pdf>.

⁸ Komisjoni 15. juuni 2022. aasta aruanne, millega kinnitatakse olukorra olulist muutumist kuumutatavate tubakatoodete puhul vastavalt direktiivile 2014/40/EL (COM(2022)0279).

⁹ Almeida-da-Silva, C. *et al.*, „Effects of electronic cigarette aerosol exposure on oral and systemic health“ (E-sigarettide aerosooliga kokkupuute mõju suuõõne ja süsteemsele tervisele), *Biomedical Journal*, kd. 44, nr 3, 24. juuli 2020, lk 252–259, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8358192/>.

¹⁰ Pieper, E. Saksamaa Riikliku Riskihindamise Instituudi jaoks, „Health risk assessment: Novel Tobacco Products, E-Cigarettes and related products“ (Terviseriski hindamine: uused tubakatooted, e-sigaretid ja nendega seotud tooted), ettekanne Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjonile, tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile, [https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/259012/EP%20Presentation%201%20-%20Elke%20Pieper%20\(BfR\).pdf](https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/259012/EP%20Presentation%201%20-%20Elke%20Pieper%20(BfR).pdf).

Eurobaromeetri 2023. aasta mai-juuni uuringu¹¹ täiskasvanud vastajatest 3 % on praegused e-sigarettide kasutajad ja 2 % kuumutatavate tubakatoodete regulaarsed kasutajad, ja et nende arv on 2020. aastast alates olulisel määral kasvanud;

- I. arvestades, et uute ja esilekerkivate tubaka-, nikotiini- ja nikotiinivabade toodete kasutuselevõtu üks murettekitav aspekt on nende populaarsus noorte ja mõnel juhul isegi laste seas;
- J. arvestades, et Eurobaromeetri uuringu kohaselt hakkas 54 % praegustest ja varasematest suitsetajatest suitsetama enne 19-aastaseks saamist ja 14 % alustas suitsetamist enne 15-aastaseks saamist;
- K. arvestades, et Eurobaromeetri andmetest nähtub, et 74 % vastanutest koges inimeste suitsetamist välitingimustes terrassidel ning 71 % vastanutest koges e-sigarettide ja kuumutatavate tubakatoodete kasutamist samades kohtades; arvestades, et üldsus toetab tugevalt suitsetamise keelustamist välitingimustes, kus ei ole võimalik tagada suhtlemisdistsantsi, sealhulgas parkides, randades ja üldkasutatavate hoonete sissepääsude juures;
- L. arvestades, et kehtivas nõukogu soovitusel (2009/C 296/02)¹² on liikmesriikidele esitatud soovitused WHO raamkonventsiooni rakendamiseks ja sellega antakse neile suuniseid, kuidas täita oma juriidilist kohustust kaitsta inimesi teisese tubakasuitsu eest kõigis siseruumides asuvates töökohtades ja avalikes siseruumides ning kõigis ühistranspordivahendites;
- M. arvestades, et kõik liikmesriigid on WHO raamkonventsiooni osalised ning nõukogu soovitusel esitatud 1. põhimõtte, mis sisaldab suuniseid artikli 8 rakendamiseks, on sätestatud suitsetamise ja tubakasuitsu täielik kaotamine teatavatest kohtadest ja keskkondadest, et kaitsta neid tubakasuitsuga kokkupuutumise eest ja luua 100 % suitsuvaba keskkond;
- N. arvestades, et WHO raamkonventsiooni osaliste konverentsi otsuse FCTC/COP8(22)¹³ kohaselt tunnustavad konventsiooni osalised kuumutatavaid tubakatooteid tubakatoodetena, mille suhtes kohaldatakse WHO raamkonventsiooni sätteid; arvestades, et WHO raamkonventsiooni osalistel palutakse tungivalt pidada esmatähtsaks meetmeid, mis kaitsevad inimesi kuumutatavatest tubakatoodetest eralduvate ainetega kokkupuutumise eest, ning laiendada suitsuvaba keskkonna saavutamisele suunatud seaduste kohaldamisala sõnaselgelt ka kuumutatavatele tubakatoodetele;
- O. arvestades, et kuumutatavate tubakatoodete ning uute ja esilekerkivate nikotiini- ja nikotiinivabade toodete reguleerimine on ELis endiselt killustunud, mistõttu on

¹¹ Euroopa Komisjon: Teabevahetuse peadirektoraat ning tervise ja toiduohutuse peadirektoraat, Eurobaromeetri eriuuring nr 539: „Attitudes of Europeans towards tobacco and related products – May-June 2023“ (Eurooplaste suhtumine tubakasse ja seonduvatesse toodetesse – mai-juuni 2023), 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2875/020758>.

¹² ELT C 296, 5.12.2009, lk 4.

¹³ WHO tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni osaliste konverentsi 6. oktoobri 2018. aasta otsus FCTC/COP8(22) „Novel and emerging tobacco products“ (Uued ja esilekerkivad tubakatooted).

liikmesriikide ametiasutustel riigisiseseid õigusakte keeruline jõustada;

- P. arvestades, et suitsuvaba keskkonda käsitleva nõukogu soovitusel läbivaatamise ettepaneku (edaspidi „komisjoni ettepanek“) eesmärk on inimesi, eelkõige lapsi, noori ja rasedaid, paremini kaitsta teisese tubakasuitsu ja aerosoolide mõju eest, ning selles soovitatakse laiendada suitsuvaba keskkonna poliitikat peamistele välialadele, nagu avalikud mänguväljakud, lõbustuspargid, basseinid, tervishoiu- ja haridusasutused, avalikud hooned ja ühistranspordijaamad;
- Q. arvestades, et komisjoni ettepanekus soovitatakse liikmesriikidel laiendada suitsuvaba keskkonna poliitikat uutele ja esilekerkivatele toodetele, nagu kuumutatavad tubakatooted ja e-sigaretid, ning vahetada parimaid tavasid ja tugevdada rahvusvahelist koostööd, et kogu ELis võetud meetmete mõju oleks võimalikult suur;
- R. arvestades, et komisjon annab toetust 16 miljoni euro suuruse otsetoetuse kaudu programmi „EL tervise heaks“ vahenditest, kusjuures 80 miljonit eurot programmist „Horisont“ on juba ette nähtud tubaka-, nikotiini- ja nendega seotud toodete reguleerimise ja sõltuvuse ennetamise tugevdamiseks; arvestades, et komisjon töötab välja ka ennetusvahendite kogumi, et toetada laste ja noorte tervise kaitset;
- S. arvestades, et soovitusel rakendamist tuleks korrapäraselt jälgida, et mõõta selle eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme ning teha kindlaks puudujäägid suitsu- ja aerosoolivaba keskkonna laiendamisel;

Üldist

1. kordab oma tugevat ja jätkuvat toetust eesmärgile luua 2040. aastaks tubakavaba põlvkond, nagu on sätestatud Euroopa vähitõrje tegevuskavas; toonitab vajadust suurendada jõupingutusi, et tagada selle eesmärgi tegelik saavutamine;
2. väljendab heameelt ettepaneku üle võtta vastu ajakohastatud nõukogu soovitus; on seisukohal, et kuumutatavate tubakatoodete, e-sigaretide ja muude aerosooli tekitavate toodete üha suurem kasutamine avalikel väli- ja sisealadel on rahvastiku tervise seisukohast risk;
3. toonitab, et tubakasuitsu ja aerosoolidega kokkupuutumisel ei ole tõestatud ohutuid tasemeid;
4. toonitab, et suitsuvaba keskkonna normid kaitsevad mittesuitsetajate tervist ning on populaarsed, kuna need julgustavad suitsetajaid suitsetamisest loobuma¹⁴;
5. kutsub liikmesriike üles laiendama avalikus ruumis suitsetamise keeldu kuumutatavatele tubakatoodetele, e-sigaretidele ja muudele aerosooli tekitavatele toodetele;
6. kutsub liikmesriike üles laiendama sellist keeldu peamistele välialadele, sealhulgas välirestoranidele, -kohvikutele ja -baaridele, töökohtadele, tervishoiuasutuste,

¹⁴ WHO, „Tobacco fact sheet“ (Tubaka teabeleht), 2020, <https://www.who.int/docs/default-source/campaigns-and-initiatives/world-no-tobacco-day-2020/wntd-tobacco-fact-sheet.pdf>.

haridusasutuste, tervishoiu- ja muude hooldusasutuste lähedal asuvatele aladele, ühistranspordile, sealhulgas bussi- ja trammipeatustele, rongijaamadele ja -platvormidele, lennujaamadele ja puhkealadele ning muudele kogunemis- ja suure rahvastikutihedusega aladele;

7. on seisukohal, et sellised keelud tuleks kavandada viisil, mis tagab lastele, noortele ja rasedatele võimalikult suure kaitse;
8. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles viima läbi uuringuid ja ergutama edasisi uuringuid ohtude kohta, mis on seotud teisese kokkupuutega kuumutatavate tubakatoodetega ja aerosoolidega, sealhulgas e-sigarettide tekitatud aerosoolidega;
9. väljendab muret suurenevate ohtude pärast rahvastiku tervisele, mida põhjustavad mustal turul levivad veipimistooted; rõhutab, et kontrolli puudumine nende toodete ohutuse ja päritolu üle ohustab rahvastiku tervist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama rangemaid meetmeid, et vältida selliste toodete ebaseaduslikku sisenemist turule;
10. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon eraldab programmi „EL tervise heaks“ kaudu rahalisi vahendeid, et toetada liikmesriike tervishoiupoliitika, sealhulgas soovitatud meetmete rakendamisel; on siiski sügavalt mures pikaajaliste tervishoiuinvesteeringute puudumise pärast;
11. kutsub komisjoni üles tegema parlamendi praeguse ametiaja jooksul ettepaneku tubakatoodete direktiivi läbivaatamiseks, olles võtnud järelmeetmeid e-sigarettide, kuumutatavate tubakatoodete ja uudsete tubakatoodetega seotud terviseriskide teaduslikele hindamistele, sealhulgas hindama nende toodete kasutamise riske võrreldes muude tubakatoodete tarbimisega;

Aruandlus

12. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule neli aastat pärast käesoleva resolutsiooni vastuvõtmist aruande selle ja nõukogu soovitusel rakendamisel liikmesriikides tehtud edusammude kohta;
 - o
 - o o
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon liikmesriikidele, nõukogule, komisjonile ja Maailma Terviseorganisatsioonile.